

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/53/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119432549
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:6119432549.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu K., proti žalovanému U., o zaplatenie 3.434,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. júna 2021 č. k. 15Csp/1/2021-150, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 22.júna 2021 č. k. 15Csp/1/2021-150 súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 3.434,- Eur s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 3.434,- eur od 07.05.2019 do zaplatenia, a nepriznal žalovanému náhradu trov konania. Vychádzal zo skutkového zistenia, že na základe zmluvy o úvere - T. zo dňa 04.03.2015 bol zo strany veriteľa M.. žalovanému ako dlžníkovi poskytnutý úver, ktorý mal splácať (rovnakú povinnosť mal aj spoludlžník) v 108 pravidelných mesačných splátkach. Žalobca si uplatnil nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako právny nástupca pôvodného veriteľa (banky) z titulu postúpenia pohľadávky. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebola naplnená podmienka doručenia písomnej výzvy banky dlžníkovi na zaplatenie dlhu pred postúpením pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca tvrdil, že takouto výzvou mala byť písomnosť zo dňa 16.01.2017, ktorou žalovaného vyzýval pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru na doplatenie dlžných splátok úveru s upozornením, že inak vyhlási úver za predčasne splatný, a tiež písomnosť zo dňa 13.02.2017, ktorou vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a vyzval žalovaného na úhradu takto mimoriadne zosplatneného dlhu. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s touto argumentáciou žalobcu, listiny zo dňa 16.01.2017 či 13.02.2017 nepovažoval za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách s poukazom na značný odstup času, ktorý uplynul od okamihu ich vyhotovenia do okamihu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok (06.05.2019). Poukázal, že stav deklarovaný v písomnosti zo dňa 16.01.2017, či 13.02.2017 (najmä o výške dlhu) bol v čase pred postúpením pohľadávky neaktuálny, a to aj s poukazom na prirastajúce príslušenstvo (úroky z omeškania). Z listín nevyplýva úmysel banky, že mali byť zasielané žalovanému práve v súvislosti so zamýšľaným postúpením pohľadávky. Je pritom zrejmé, že účelom vyhotovenia týchto listín - výziev bolo jedine dodržanie postupu stanoveného § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre to, aby sa pohľadávka mohla účinne stať splatnou ešte pred uplynutím dojednanej konečnej splatnosti. Je toho názoru, že výzva v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách musí byť kvalifikovaná. Nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt bez súhlasu dlžníka. Písomnosti vyhotovované veriteľom a doručované dlžníkovi podľa § 53 ods.

9 Občianskeho zákonníka (teda v súvislosti s vyhlasovaním mimoriadnej splatnosti úveru) a písomnosti vyhotovované veriteľom a doručované dlžníkovi podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách (teda v súvislosti s osobitnými podmienkami postupovania pohľadávok) sa navzájom nenahrádzajú, ani nekonzumujú, keď účel každej z nich a aj z toho plynúci obsah každej z nich je odlišný. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoCsp/21/2020. K žalobcovmu poukazu na rozhodnutie Krajského súdu Banskej Bystrici sp. zn. 11CoCsp/1/2021 uviedol, že z jeho obsahu (rozdielne od skutkového stavu zisteného v tejto veci) vyplýva, že výzva zasielaná v súvislosti s vyhlásením predčasnej splatnosti, ktorú odvolací súd považoval aj za výzvu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, mala aspoň poučenie v tom smere, že v prípade neuhradenia zosplateného úveru má banka právo pohľadávku postúpiť tretej osobe, a teda je zrejmé aj z obsahu, že úmyslom tejto výzvy výslovne bolo súčasne učiniť zadosť aj podmienkam stanoveným zákonom o bankách. V prejednávanej veci však uvedené nie je v listinách pre žalovaného zahrnuté. Žalobca netvrdil, že by banka doručovala do okamihu postúpenia pohľadávky žalovanému iné výzvy. Písomné oznámenie postupcu (banky) žalovanému o postúpení pohľadávky zo dňa 27.05.2019 tiež nie je výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Absencia riadnej výzvy na úhradu dlžníkovi pred postúpením pohľadávky preto spôsobuje neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Táto okolnosť je potom dôvodom na zamietnutie žaloby, pretože žalobca sa nikdy platne nestal veriteľom postúpenej pohľadávky, a preto mu ani nesvedčí aktívna vecná legitímácia, ktorú súd musí skúmať ex off. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, §§ 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.) a 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že jeho žalobe vyhovie, alternatívne zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, nesprávne skutkové zistenie a nesprávny procesný postup. Podľa jeho názoru pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá. Žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu svojho peňažného záväzku, a to okrem iných výziev aj výzvou zo dňa 16.01.2017 (obálka sa postupcovi vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 07.02.2017) a výzvou zo dňa 13.02.2017 (obálka sa postupcovi vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 07.03.2017), pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až ku dňu 06.05.2019. Žalobca zdôrazňuje, že postupca nebol v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách povinný upozorniť na skutočnosť, že môže v prípade splnenia zákonných podmienok postúpiť pohľadávku na tretiu osobu. Ust. § 92 ods. 8 neurčuje presný časový okamih, kedy má banka pred postúpením pohľadávky povinnosť takúto výzvu vyhotoviť a neurčuje ani žiadne jej obsahové náležitosti, nakoľko určuje len písomnosť jej formy. Postup súdu, ktorým si „upravil“ zákonné ust. § 92 ods. 8 ZoB nad rámec zákona, je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci. Ak by zákonodarcia mienil týmto ustanovením zároveň upraviť i ďalšie nevyhnutné náležitosti výzvy, bolo by to v § 92 ods. 8 výslovne a jednoznačne uvedené. Ak konajúcemu súdu existencia v konaní žalobcom predložených výziev (s preukázaním ich doručovania žalovanému) nestačí, uvedený záver súdu považuje za nepreskúmateľný a súd mu tak nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej namietal, že nejde o „prospotrebiteľskú ochranu“, pretože zamietnutie žaloby pre spotrebiteľov znamená, že síce nie sú nútení podrobiť sa nútenému výkonu súdneho rozhodnutia, avšak prakticky sa dostávajú do stavu právnej neistoty vo vzťahu k tomu, kto je ich veriteľom a komu teda majú svoj dlh vlastne splniť, aby dosiahli napr. výmaz z úverového registra. Žalobca svoj názor podporil poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/31/2020 a 11CoCsp/1/2021, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/128/2019, Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5Co/351/2017, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/152/2019.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

5. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

6. Popri všeobecnej právnej úprave postúpenia obsiahnutej v Občianskom zákonníku sú pre určité druhy pohľadávok osobitnými právnymi predpismi ustanovené špecifické kritériá a obmedzenia vo vzťahu k možnosti a podmienkam ich zmluvného postúpenia tretej osobe. Individuálny režim týchto pohľadávok je odôvodnený osobitným záujmom na modifikácii, resp. odklone od všeobecnej právnej úpravy, ktorý je spravidla determinovaný špecifickým (privilegovaným) postavením niektorého z účastníkov veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu.

7. V súdnej veci je týmto lex specialis § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách upravujúci osobitnú kategóriu bankových peňažných pohľadávok a ich postúpenia inej osobe, aj inej osobe ako banke, ako je tomu v danej veci, vzhľadom na potrebu špecifickej ochrany informácií, ktoré podliehajú osobitnému režimu bankového tajomstva, v ktorom má špecifické privilegované postavenie klient banky bez ohľadu na to, či je súčasne spotrebiteľom alebo nie (možnosť postúpenia spotrebiteľských úverových pohľadávok osobitne upravuje § 17 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý však vo veci nebol použitý). Preto argumentácia žalobcu o tom, či je záver súdu „prospotrebiteľský“ alebo „protispotrebiteľský“ t.j. v súlade alebo v rozpore so zásadou ochrany spotrebiteľa, nie je v danom prípade významná.

8. Podľa § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.

9. Predmetom nesúhlasu odvolateľa s argumentáciou súdu prvej inštancie je charakter písomnej výzvy, ktorú § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách vyžaduje ako podmienku pre postúpenie bankovej pohľadávky. Odvolací súd sa v tejto otázke stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie vychádzajúcim z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoCsp/21/2020, podľa ktorého cit. „zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, no z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka.“

10. Takýto výklad rozhodného ustanovenia a pojmu „písomná výzva“ zodpovedá ustálenej judikatúre najvyššej súdnej autority v Slovenskej republike Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 147/2017 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu pod č. 8/2018 vyslovil právnu vetu, podľa ktorej ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež ochranu práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.

11. Práve účelu ochrany práv klienta slúži aktuálna informácia o zámere banky postúpiť za splnenia zákonom stanovených podmienok, z ktorých niektoré sú závislé od správania klienta (možnosť uhradenia omeškaného peňažného záväzku), jeho bankovú pohľadávku (záväzok klienta) na inú osobu. Len takáto aktuálna informácia umožní klientovi ochrániť svoje práva a zvrátiť zámer banky uhradením omeškaného peňažného záväzku v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva pred postúpením pohľadávky, ako mu to dovoľuje druhá veta citovaného rozhodného ustanovenia. Význam a dôležitosť tejto výzvy pre ochranu práv klienta vyplýva i zo zákonom vyžadovanej podmienky písomnosti tejto výzvy (a s tým spojenej osobitej formy doručovania, vytvorenia možnosti klientovi oboznámiť sa s výzvou v

zmysle § 45 Občianskeho zákonníka). Práve dôležitosť, ktorú zákonodarca tejto výzve prikladá, a ktorú zistil a vysvetlil Najvyšší súd SR v citovanom judikáte umožňuje taký výklad citovaného ustanovenia, aký prijal súd prvej inštancie i Krajský súd v Žiline v odkazovanom rozhodnutí teda, že, i keď zákon osobitne neupravuje obsahové náležitosti výzvy podľa § 92 ods. 8, nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka klienta informovať, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude oprávnená postúpiť pohľadávku na inú osobu.

12. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcom predložené dôkazy, ktorým chce preukázať splnenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, listiny zo dňa 16.01.2017 a 13.02.2017 vzhľadom na ich obsah a dátum ich vyhotovenia i doručovania tieto požiadavky nespĺňajú, pretože nemajú žiaden vzťah k právnemu úkonu postúpenia pohľadávky, od ktorého žalobca odvodzuje svoje postavenie veriteľa a aktívnu vecnú legitímáciu v spore, postúpenie nijakým spôsobom nespomínajú, a preto neslúžia ochrane práv klienta podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ich účelom bolo iba splnenie podmienok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

13. Žalobca poukazoval na rozhodnutia krajských súdov. K tomuto poukazu odvolací súd uvádza, že spornou otázkou charakteru písomnej výzvy podľa § 92 ods. 8 sa z vymenovaných rozhodnutí zaoberali len rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 11CoCsp/1/2021 asp.zn. 12CoCsp/31/2020, s ktorými sa už súd prvej inštancie vysporiadal s ohľadom na iný skutkový stav veci (výzva zasielaná v súvislosti s vyhlásením predčasnej splatnosti mala poučenie v tom smere, že v prípade neuhradenia zosplateného úveru má banka právo pohľadávku postúpiť tretej osobe). Nejde teda o obdobnú vec ako je daná vec, ktorú by bolo možné použiť na komparáciu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na citovaný judikát najvyššej súdnej autority v Slovenskej republike Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorého pri formulovaní svojho záveru vychádzal.

14. Absencia riadnej výzvy pred postúpením pohľadávky spôsobuje neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Žalobca sa platne nestal veriteľom postúpenej pohľadávky, a preto mu ani nesvedčí aktívna vecná legitímácia. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu má za následok zamietnutie žaloby.

15. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

16. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

17. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

18. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v zásade patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Zo spisu však nevyplynuli žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalovaného v zmysle § 251 C.s.p., preto odvolací súd rozhodol, že mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovoľaateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).